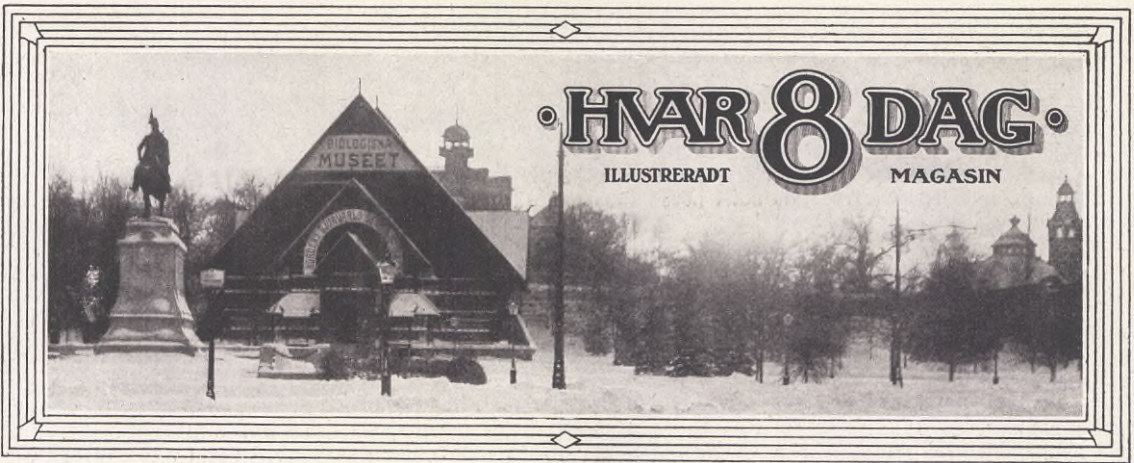

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT MAGASIN

DJURGÅRDSBILD. — FOTO. G. HEURLIN, STOCKHOLM.

20:DE ÅRG.

DEN 20 APRIL 1919

N:o 29

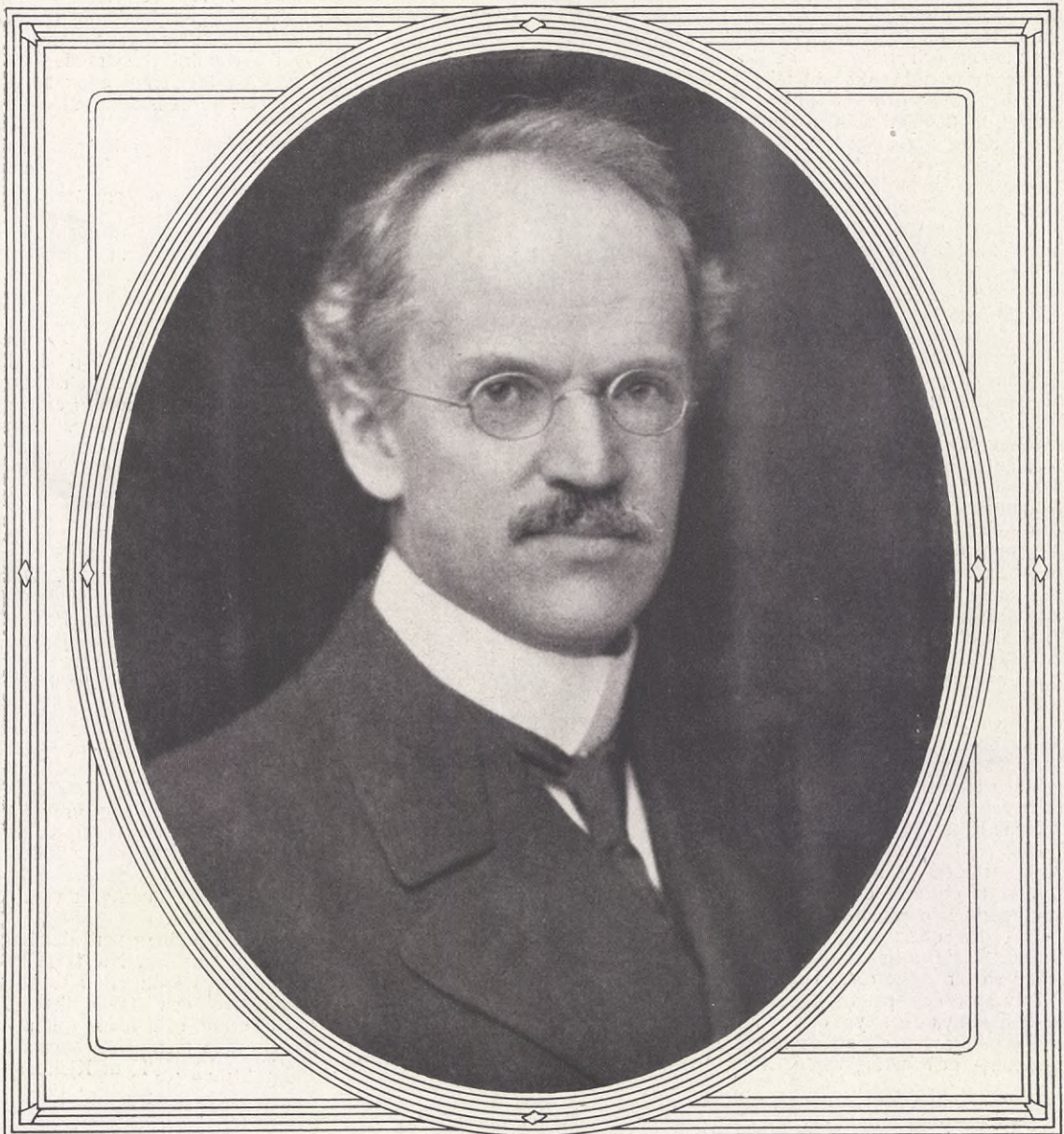

Foto. Jager, Stlm.

Snut. Spaubert

Küche: Benigt N/vergarra

KNUT KJELLBERG.

TILL PORTPÅTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Vårt land har ytterst få kulturpersonligheter, som så ingått i det allmänna folkmedvetandet som professor Knut Kjellberg. Det finns väl inte ett svenskt samhälle med kulturanspråk från Ystad och till Harparanda, dit inte denne vårt lands helst hörde föreläsare gjort en afstickare. Hvem känner för öfrigt inte "Julle" Kjellberg, den hjärtans människan, hans kamrat- och farbrorsklapp på axeln, hans goda ögon, där en spjufver sitter gömd bakom brillorna, hans historier, hans svada — i detta ords gamla goda bemärkelse — och hans oförbrännliga humör? Han är en verkligt populär person. Skulle någon kunna jäfva riktigheten af Heidenstams påstående, att "den är ej värd ett handslag af en vän, som inte tio längta att se stenad", så skulle det väl vara han. Men med möjligheten af en svag reservation har Knut Kjellberg det största af alla privilegier, som ett modernt samhälle tillåter, det att utan anstöt få vara frispråkig mot alla och enhvar. Han har t. o. m. privilegiet att få säga de arbetarungdomar, för hvilkas kulturella uppfostran han som varm folkbildningsvän nitälskar, en hel del beska sanningar, som annars skulle rendera en genomsnittssanningssägare protest-resolutioner och bojkott. Ja, han får t. o. m. i vår demokratiska tid ostraffadt tala vanvördigt om "folket i bygderna" och det till på köpet om vi inte minnas fel, i ett valtal som frisinnad riksdagsmannakandidat. Naturligtvis blef Knut Kjellberg ändå vald med pukor och trumpeter! Gör efter det den som kan! Hemligheten med denna popularitet ligger i ett hjärtas kultiverade godhet och en samhällsgärning, om hvars uppriktighet och resultat icke mer än en mening kan råda. Man kan i det fallet tillägga en lifssyn, där humorn är till för att lätta allvaret och allvaret till för att fördjupa humorn.

Egentligen är det nog ytterst få, som tänka på, att Knut Kjellberg är fackman som alla människor, som vilja utträtta något i lif och samhälle. Hur många veta, att han är professor i anatomi vid Konsthögskolan, att han har bakom sig en medicine doktorsgrad, att han i ett decennium varit sekreterare hos medicinalstyrelsen, att han fungerat som ordförande i medicinska föreningen och att han redigerat Allmänna Svenska Läkartidningen alltifrån dess start? För den allmänna upfattningen har Knut Kjellberg som doktor Stockman — alla hårdragna jämförelser för öfrigt uteslutna — genom omständigheternas makt mer blifvit en doktor i sanning och frihet än en doktor i medicinen. Den mera synliga insats, som Knut Kjellberg gjort, har han gjort som kulturpolitiker. Han har i många år, särskildt som ordförande i folkbildningsförbundet alltsedan 1903, varit det svenska folkbildningsarbetets ledande kraft och omdömesgille rådgifvare. Sin kännedom om vårt folks bildningssträfvanden och bilningsbehof har han ej från byrån och ämbetsrummet blott. Som flitigt anlitad populärvetenskaplig föreläsare har han på ort och ställe gjort sig underkunnig om bildningsarbetets förutsättningar och få människor torde äga en rikare orts- och personalkännedom. Själfr är Knut Kjellberg synnerligen lycklig som föreläsare. Ej nog med, att hans allmänbildning och mångsidiga kulturintressen ge honom möjlighet att spänna öfver vidsträckt område och anlägga allmänna synpunkter, han äger i motsats till många kolleger inom vetenskapen den obestridliga förmågan att kunna popularisera ett ämne och tala så, att menige man begriper, hvad det är fråga om. Hans vältalighet hör ej till den lyriska och patetiska sorten, den begagnar sig tvärtom af vardagsmynt och vardagsbröd, men präglade och tillredda så, att de få ett verkligt kulturellt marknads- och näringsvärde. Han älskar inte den

högsta estraden, ej heller den tillknäppta föreläsarbondjouren. Han står bland människor och talar till människor och hans tal har alltid det käserande, lättflutna föredragets form. Han kan eljes behandla nog så djupa och svårösta problem. För inte så länge sedan behandlade han i en studiecirkel bland unga arbetare F. A. Langes "Materialismens historia", en uppgift, som nog skulle öfverstiga de flestas förmåga och — tålmod. Han väljer också gärna i sina föreläsningar populärfilosofiska ämnen såsom hjärna och själslif, idealistisk och materialistisk världsåskådning, förhållandet mellan tro och vetande. Själfr intager han till dylika problem en kritiskt kunskapsteoretisk ståndpunkt, erkännande det stora etiska och poetiska värdet af metafysik och världsförklaringsförsök, utan att därför kunna godkänna det rent vetenskapliga värdet af dylika tolkningar af tillvaron. Det är därför alldeles oriktigt att, som man på dogmatiskt och pietistiskt håll velat göra gällande, anse Knut Kjellberg som en ensidig företrädare af rationellt vetande och materialistisk världsåskådning. Han ser tvärtom i tro och vetande, metafysik och exakt forskning två af hvarandra oberoende områden, hvars olycka det varit, att de sökt tränga in i hvarandra förstörande och nedbrytande, och utslag af två likaberättigade mänskliga behof, som båda måste tillfredsställas utan att därför inkräkta på hvarandra.

Endast en sådan grundsyn på lifsproblemen kan leda till den humanitet och vidhjärtade tolerans, som präglar Knut Kjellbergs person och gärning. Denna toleranta humanitet har gjort honom till en af samvetsfrihetens mest nitiska förkämpar i vårt land, en varm anhängare till den konfessionslösa religionsunderservisningen, borgerlig begrafning, m. m. m., motståndare mot allt med ett ord, som kan tjäna att befästa ett auktoritativt samvetstvång och forskningens ofrihet. Hans riksdagsmannagärning (han har varit ledamot af riksdagens Andra kammare 1906—1911 samt från år 1918 och ordförande i tillfälligt utskott 1908—10) har, om man undantager motioner i ett par medicinska fackfrågor, också inriktat sig företrädesvis på samfrihetens talan. Ingen har bestått den kända intolerans- och renlighetspolitiken en så grundlig afstraffning som Knut Kjellberg. Och alla torde ha i friskt minne det storstilade och om verkligt patos burna anförande, med hvilket han vid förra årets lagtima riksdag förde den vidsynta och vidhjärtade toleransens talan i fråga om religionsunderservisningen. Det anförandet var ett helt program, som alla, troende såväl som fritänkare, borde kunna ena sig om. Professor Knut Kjellberg, som hör till de varmhjärtade människor, som med grämlse sett mammonismens och maktegoismens härjningar i vår kultur, är f. n. lifligt sysselsatt med att studera nyare etiska strömningar inom den modärna litteraturen och det modärna samhällslifvet och söker i en intressant föreläsningsserie på Stockholms arbetarinstitut just f. n. ge en framställning af denna nya etiska kultur. Nykterhetsvän och personlig absolutist har Knut Kjellberg ifrat för ett praktiskt lagstiftningsarbete mot rusdryckerna utan att därvid skatta åt den doktrinära fanatism, som i ett förbud allena tror sig kunna råda bot på det onda. Och han torde ha hört till dem, som ifrigast verkat för det Brattska restriktionssystemet.

Har som öfverallt har Knut Kjellberg varit de obevisade doktrinernas och det auktoritativa tvångets motståndare. Likaväl som han i kulturellt afseende häfdat sökandets, forskningens och tankefrihetens rätt har han i politiskt afseende sökt häfda sakkunskapens rätt mot den allmänna meningens anspråk, om dessa äro bevisligen oriktiga. Knut Kjellberg

KLOCKAN.

FÖR HVAR 8 DAG AF **GUSTAF JOHANSSON.**

Med det finns mystik med i den här historien så är det inte min skuld. Det är då livets egen mystik, ty historien är sann. Nu skall jag berättat den.

När jag var tolf år och gick i skolan, voro jag och rektorns pojke alltid ovänner. Det var ingen ovänskap, som bottnade i antipati eller ens i lidna oförrätter, det var en helt yttre ovänskap, och jag vet ingen annan orsak till den än att vi voro precis lika starka, lika viga och lika morska. Det ligger i sakens natur, att två skolpojkar inte utan opposition kunna finna sig i ett sådant skälstycke af naturen. Och eftersom det inte går att bestraffa anstiftaren af det genanta missförhållandet, återstår ingenting annat än att vända sig mot missförhållandet själf. Detta var också hvad vi gjorde med lust och energi, och eftersom vi båda betraktade hvarandra som missförhållandet, pucklade vi på hvarandra vid hvarje tillfälle i hopp om att det skulle visa sig att naturen ändtligen insett det oberättigade i denna noggranna öfverensstämmelse mellan våra kroppskrafter och därför korrigerat sig en smula. Men det var förgäves, vi voro alltfjämt lika starka, lika viga och lika morska.

Vid denna tid inträffade det att en af mitt urga lifs djärvaste drömmar gick i uppfyllelse. Jag hyste nämligen sedan ett lustrum tillbaka en brinnande önskan att bli ägare till en klocka. Denna önskan hade mina föräldrar klokt utnyttjat till att öfva gossen i sparsamhetens svåra konst, och jag hade en gång för alla fått en kategorisk förklaring, att ville jag ha en klocka, finge jag själf samla pengar till den. Jag grep mig genast ifrigt an med att samla pengar. Alla kopparslantar och silfverslantar, som kommo i min ägo, såg jag en lång tid endast ur synpunkter af i hvad mån de skulle kunna bidra till att skaffa mig en klocka. Men ju mer jag växte till i ålder och visdom, desto svårare blef det att se slantarna ur denna förnuftiga om också en smula ensidiga synpunkt. Jag upptäckte att också andra mera förgångliga ting än en klocka kunna vara värda en människas åtra här i livet. Klockan började få rivaler af så pass materialistisk karaktär som bakelse- och knäckhunger, och kanske det just var på grund häraf som hon efter hand allt mer och mer började framstå för mig som det ideella inslaget i min tillvaro, det andliga stöd, till hvilket jag i sällsynta stunder af förnedringskänsla kunde luta mig och tänka: Jag samlar dock pengar till en klocka. Då kände jag genast huru min själfaktning steg, huru min värdighet ökades, och

med själfmedvetna tuppjät kunde jag skrida ytterligare en bit fram på livets vanskliga väg, ty vid synranden hägrade mitt Jerusalem, min sköld och mitt horn, den ideella klockan med gyllene visare i en konstrik krumelur och en skinande kedja af blankt guld.

Man skall därför tänka sig min glädje, när min fader en dag vid middagsbordet plötsligt sade:

— Nu kan du köpa dig en klocka när du vill. Du har sparat trehundra kronor.

Trehundra kronor! Det var en svindlande summa, mitt matematiska sinne vägrade att annat än högst approximativt fatta dess storlek. Trehundra kronor — hade verkligen dessa femöringar, tioöringar och tjugofemöringar, hvilkas värde jag uppskattade efter deras köpkraft ifråga om bakelser, knäck och frimärken, kunnat bli en så oerhörd summa? Jag rodnade af sinnesrörelse, jag stod vid det gyllene Jerusalems port och hade bara att knacka på. Och sedan jag väl fattat att undret nu kunde ske, var ingen ifrigare än jag att få se det fullbordas.

På eftermiddagen vandrade jag vid min faders sida till urfabrikören för att köpa klockan.

Det blef en mycket fin klocka. Urfabrikören, som i likhet med alla andra urfabrikörer var en liten spenslig man med kvicka ögon, hvilken tittade i en lop och hade fingrar snabba som sandödlor, höll förnadsfullt klockan på ett silkepapper i sin flata hand och lät oss se det konstrika urverket, där små blänkande tingestar snabbt rörde sig i bizarra dansrörelser. Han visade oss också kontrollmärket i boetten, som garanterade att klockan var gjord af rent guld.. rent guld, tänkte jag och mindes med en välbehaglig rysning efter ryggraden indianhöfdingen Montezumas skatter.

Jag stod åter vid min faders sida på gatan och kände i min västficka den behagliga tyngden af den gyllene klenoden, och på min mage dinglade den alltför långa kedjan, spänd från västficka till västficka liksom en gyllene tross från fattigdomens till rikedomens värld. Och jag knäppte upp kavajen, som fladdrade för vårvinden, och alla människor sågo med afund och vördnad på min klockkedja.

Denna dag hade vi fått en väldig läxa i fransk grammatik, som skulle förhöras af rektorn själf under morgondagens första lektion. Det var ingen vanlig läxa, Det var den stora vårmönstringen med våra syntaxkunskaper, som till tre fjärdedelar afgjorde betyget. Det skulle bli en formlig häcklöpning genom syntaxen för oss, en häcklöpning bland räfsaxar och oanade fällor. Hvarje aldrig så liten brist i känne-

Forts. å sid. 454.

invaldes i riksdagen som radikal. Vid ett fyllnadsval sommaren 1905, då unionskrisen var akut, föll han igenom mot Karl Warburg, kring hvars namn högern och den mera unionsagressiva liberalismen slutit sig samman. Några månader senare, vid de allmänna höstvalen, gick Knut Kjellberg in. Sin radikala position har han städe bevarat, särskildt i kulturfrågor, och i sitt lefvande intresse för arbetarnas bildningssträfvanden har han alltid haft en fast anknytning åt det hållet, äfven där tydliga politiska divergenser varit till finnandes. God demokrat, har Knut Kjellberg emellertid, och som sagt, aldrig tvekat att säga rent ut mot alla folkfördomar och han har underkastat trollformeln "folket i bygderna" en frank kritik, i hvad det gäller att med denna trollformel söka tysta förnuftets, forskningens och sakkunskapens rätt. Han har alltid hört till den upplysta demokratiens förespråkare och aldrig haft någon fallenhet för popularitetstraktande demagogi. Men han är samti-

digt ett godt bevis för, att det endast är på det sättet, som man i längden vinner sann aktning och verklig popularitet.

Hvad som gör Knut Kjellberg så tilldragande som folkpedagog och bildningspolitiker är hans absoluta frihet från högtidlighet och chronschoughsviktigt allvar. Humor, natur och frigjord glädje ha följt honom öfverallt. Han kan slå ett slag, om så behöfs, men också vara rolighetsminister i nästa akt, om så behöfs. Han äger den bildade människans naturliga otvungenhet och frihet. Stormästare i S. H. T. och sekreterare i Idun har han som sällskapsbroder förvärfvat sig många vänner ur alla kretsar och läger. Men denna sällskapsbroderlighet har hos honom aldrig, som hos så många andra, skymt den sociala synen eller dämpat lusten för allvarligare och högre ting. Med sina 52 år på nacken har han genom denna allmänmänskliga dubbelsidighet lyckats bevara en ynglings spänstighet och sinnelag.

DEN SVENSKA LÄKAREKOMMISSIONEN I TYSKLAND.

Fr. v. PROFESSORERNA B. E. GADELIUS, J. E. JOHANSSON OCH G. BERGMARK.

gationen skall sedan den på ort och ställe undersökt Tysklands belägenhet inför offentligheten framlägga de objektiva resultaten af sitt arbete.

De för Sverige utsedda representanterna äro professorerna i fysiologi vid Karolinska institutet, med. d:r J. E. Johansson — kommissionens ledare —, professorerna i psykiatri vid samma institut, öfverläkaren för Stockholms hospital för sinnessjuka, med. d:r B. E. Gadelius samt professorerna i pediatrik och praktisk medicin vid Upsala universitet, öfverläkaren vid Akademiska sjukhuset, med. d:r G. Bergmark.

Goda Fotografier

— genre och landskap — äro välkomna och honoreras vid införandet.

Red.

Ett antal tyska professorer samt öfverborgmästare i tyska städer hafva utfärdat en inbjudan till universiteterna i de nordiska länderna samt i Schweiz och Holland att genom utsända delegerade undersöka den i Tyskland rådande nöden och landets ur folk-näringspunkt förtrivflade läge. Särskildt skola lifsmedelsförhållandena samt ransoneringen och dess verkningar blifva föremål för studiekommisionens uppmärksamhet. Dele-

DEN TILL TYSKLAND, I OCH FÖR STUDIER AF FÖLJDERNA AF HUNGERBLOCKADEN, INBJUDNA SVENSKA MEDICINSKA KOMMISSIONEN. I barnupplagningsanstalten vid Virchow-sjukhuset i Berlin. Fr. v. Geheimerddet Hernus, ledare af sjukh. kir. afd.; professorerna Bergmark, Gadelius och Johansson; geheimerddet Ohlmüller, Virchow-sjukhusets chef samt geheimerddet Kuitner, ledare af sjukh. inre afd.

D:r I. Carlin i Stockholm har i dagarna öppnat en *hundklinik*, den första i sitt slag i vårt land. Kliniken, hvilken är inrymd i N:o 20 C Greifuregatan, är praktiskt inredd och försedd med de tekniska hjälpmedel, hvaröfver den moderna djurläkekonsenten förfogar, bl. a. kan nämnas en röntgenapparat för genomlysning, behandling och fotografiering, den största för veterinärt bruk i Sverige. Till sin hjälp har d:r Carlin en särskild utbildad kvinnlig assistent.

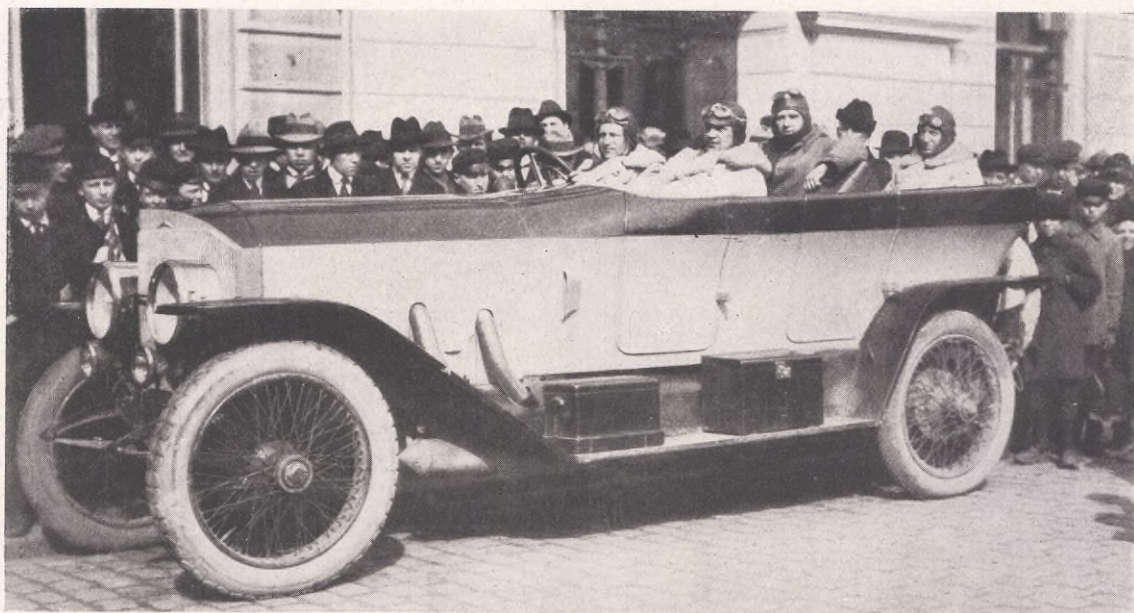
*

Den kände tyske sportsmannen och flygaren direkt. *Bodo Goltz* befinner sig f. n. på en biltur i vårt land och betjänar sig därvid af en 100 hästars Mercedesbil, den största och kraftigaste lyxauto som rullat fram öfver svenska vägar. Äfven i fråga om priset, 60,000 kr., torde den slå svenskt rekord. Det är också den första bil, som sedan krigsutbrottet kommit hit landsvägen direkt från Berlin via Danmark. Direktör Goltz är medlem af Svenska motorcykelklubben.

Efter fotografi

Kliche: Kem. A.-H. Renot Silfveraperrn. Svanen—Gbg

D:R I. CARLIN MED EN LITEN PATIENT I SIN NYINRÄTTADE PRIVATKLINIK.

to. Ohm, Malmö.

Åskåd. Kem. A.-H. Högst Silfveraperrn. Svanen—Gbg

EN UPPSEENDEVÄCKANDE BIL PÅ FÄRD I LANDET. Direktör Bodo Goltz, Berlin, ankommer i sin 100 hkr. Mercedesautomobil till Malmö.

Forts. fr. std. 451.

domen om den förrådiska terrängen löpte man risk att dyrt få sona. Det gällde därför att i möjligaste mån slå i sig syntaxen på en eftermiddag, noga läggande märke till hvilka sidor (naturligtvis de svåraste!) man under terminens lopp lyckats klara sig ifrån genom strategiska finter i form af sjukdom och fusk. Dessa sidors visdom måste nu slås in med utnyttjande af all sparad energi. Jag fann att det för min del var ett mycket stort antal sidor.

Men det var besynnerligt. Det ville alls inte komma något sammanhang i dessa sidor för mig. I min ficka låg nämligen klockan och sade tick-tack. Hon sade det mycket diskret och väluppfostrad, ty hon var en verkligt fin klocka, men hon sade det dock med fullt hörbar röst. Tick-tack. ...Skulle *cela* komma att stå som subjekt framför *être* och *är* predikatsfyllnaden — tick tack — ett substantiviskt ord — tick tack — så delas *cela* ofta i sina beståndsdelar... tick tack... *ce la*... tick tack... tick tack... *ce la*, *cela*, tick tack...

Det är ändå bra roligt att ha en klocka, en verklig guldklocka. Det känns ytterst behagligt att ta med fingrarna på en guldklocka i västfickan, boetten är blank och skinande som en spegel... ja, man kan ju inte känna att den är skinande, men det är lätt att se efter. Jo, den är skinande, alldeles ohyggligt skinande... Skulle *cela* komma att stå som subjekt... och guldvisarna äro skapta i de sällsammaste krumelurer; att en människa bara kan ha fingrar att knäpa ihop något så litet och besynnerligt hopvridet... Skulle *cela* komma att stå som subjekt — och inuti dansar det lilla ankarat, det är det som pickar — stå som subjekt framför *être* och predikatsfyllnaden är ett substantiviskt ord — jag mötte Anna Hagberg då jag gick hem, hon såg visst inte klockan, hon tittade rätt ut i luften, men det gör hon jämt — så... så delas *cela*, ja, delas i sina beståndsdelar *ce* och *la*, *cela*, javisst *ce* och *la*, det blir ju *cela* det, det kunde ju en blind se, det behöfde dom väl inte sätta ut... tick tack.

Klockan hade en afgjord motvilja för franska, för *ce la*, och sökte på sitt diskreta sätt och med afgjord framgång öfverrösta syntaxens försynta påståenden. Och naturen själf kom klockan till hjälp med sin varma vårsol, som med förrådisk och förslappande värme sken in i rummet och fyllde det med en atmosfär af lättja och distraktion, hvari blott klockan bibehöll sin tysta, envisa energi att arbeta, ty hon var från Amerika.

Och eftermiddagen förrann, och kvällen kom och klockan tickade lika stillsamt och oförtrutet, men mysteriet med det inbördes förhållandet mellan *ce* och *la* var alltjämt ett mysterium för mig, och det var inte det enda i syntaxen.

I ett besynnerligt tillstånd af belåtenhet (öfver att vara ägare till en klocka, en guldklocka med kedja) och oro (öfver morgondagen, en morgondag af idel vanskligheter) gick jag ändtligen till sängs. Guldklockan hängde på stolen vid min säng, och i mina drömmar hviskade hon — fastän en afgjord amerikan — *ca la*, *ce la*, ett mycket besynnerligt sätt att ticka.

När jag följande morgon kom till skolan, bar jag klockkedjan på tänkbarast synliga sätt, och den väckte genast en liflig uppmärksamhet. Den samlade strax omkring mig några af de mindre och svagare kamraterna, som vördnadsfullt uttryckte en stillsam beundran för den. Men så kom en pojke, som bevisat sin fysiska öfverlägsenhet öfver mig, och så fort han fick se klockan, utropade han:

— Nä, håll i mej, Kalle har fått en ny dinka!

Och så gapskrattade han som om det vore något mycket löjligt att en person bär en ny klocka. I nästa ögonblick kommo rektorns pojke och en till — något starkare än jag — och de instämde ögonblickligen under en hatfull och alldeles omotiverad munterhet:

— Nä, håll i mej, titta på Kalles dinka! Titta grabbar, nä, hörru, har'u fått den af morsan!

Och rektorns pojke vedervägade en enkel kvickhet: — Skar'u ha en tofskilling för'na!

I nästa sekund voro jag och min klocka omgifna af en larmande och hångrinande hop, hvari jag äiven urskilde de svaga, som först ägnat klockan en vördnadsfull beundran, och denna hop skrek:

— Nä, titta på Kalle! På Kalle! Kalle me' dinkan!

Då tog jag hastigt ett steg rakt fram — kvick som en fjäder — och slog rektorns pojke på munnen. Ögonblicket därefter befunno vi oss invecklade i en hetsig batalj, under det kamraterna villigt beredde oss svängrum under lifliga rop af: ut med ringen! en mot en! ut med ringen!

Och si, denna solljusa vårmorgon befanns det att naturen ändtligen insett det olämpliga i att hålla oss lika starka, lika viga och lika morska. Hon hade helt plötsligt korrigerat sitt misstag till min favör. Eller berodde nederlaget för rektorns pojke möjligen därpå att han slogs ensam för äran, medan jag slogs för både äran och guldets?

Striden var nästan afgjord, då skolklockan ringde och kallade oss till en mindre blodig men dock mycket vanskligare strid. Det hade icke gått fem minuter efter lektionens början, förrän rektorn, den fruktade läraren i franska, dök ned på mig, ej olik en hög, som slår på den värnlöseaste af sparivar. Jag visste att jag kunde min syntax ungefär som de andra, ty jag var inte precis något röttagg om också en något obalancerad arbetare i vingården, jag visste att det för enhver i min omgivning fanns sidor af idel mystik, men sådant kan man ju inte säga. När det går illa, så går det illa, det är skolpojksfilosofiens fatalistiska slutsumma. Och för mig gick det mycket illa. Det kunde inte gärna gå sämre. Men medan åskmolnen hopade sig allt trängre omkring mig, såg jag för min inre syn guldklockans skinande skepnad och hörde i mitt osynliga öra hennes milda tick-tack, till följd af hvars monotona melodi det inbördes förhållandet mellan *ce* och *la* förblifvit mig ett mysterium. Att söka förklara detta för dufhöken, som slog, skulle ju varit meningslöst, ty en hungrig dufhök tar inga förklaringar — hade i detta fall icke heller skyldighet därtill, ty rektorn undervisade inte i psykologi.

Jag kom ut ganska kväst. Jag visste att betyget var förloradt. Men rektorns pojke, icke nöjd med graden af min förnedring, ådagalade ute på gatan en intuition, som vida öfvergick hans faders, genom att hatfullt ropa:

— Nu tror jag du fick för dinkan, din sabla kalf!

Jag kunde märka att rektorns pojke hade fattat ett glödande hat till min klocka.

— — —

Ären gingo, och jag och rektorns pojke växte till och fingo såsmåningom andra intressen än att pröfva hvem som var starkast, vigast och morskast. Ja, slutligen betydde detta spörsmål så litet för oss, att vi kunde vara tillsammans hur länge som helst utan att känna oss utmanade af möjligheten att vi åter skulle ha blifvit lika starka, viga och morska. Och en vakker dag blefvo vi studenter och kommo till Lund.

Jag vågar lugnt påstå att vi vid denna tid voro ganska goda vänner, hade åtminstone ingenting emot hvarandra och tömde till tecken härpå emellanåt i hvarandras sällskap ett par halfvor punsch. Dess emellan sutto vi på hvar sin studentkula och läste i urkunderna och träffades ibland icke på någon vecka.

Jag bar alltjämt min guldklocka. Vi hade under årens lopp kommit i ett utomordentligt intimt förhållande, jag och min klocka. Liksom hon gjort redan innan hon blef verklighet, hjälpte mig klockan nu att hålla mig uppe i de många vanskligheter, en fattig

H. 8. D. återgaf i n:r 28 Islands nya vapen ehuru utan närmare beskrifning. Sedan en intressant liten redogörelse nu ingått lämna vi denna jämte återinförande af vapnet.

Som man erinrar sig blef Island 1918 förklaradt som själfständigt konungarike, hvilket dock med Danmark äger gemensam konung samt vissa ömsesidigt fastställda gemensamma angelägenheter.

Det nya vapnet utgör en allegorisk komposition öfver Islands nya flagga — med rödsvart kors och blåa fält — hvilken värnas af Islands gamla skyddsandar. Dessa stamma enligt Snorri Sturlason från Danakonungen Harald Gormssons tid. För att utkräva hämnd på isländarne, emedan dessa skrifvit nidvisor om honom i anledning af att ett isländskt skepp förlit vid Danmark, och där af danskarne beslagtogs som vrak,

ISLANDS NYA VAPEN.

sinnebilder af det märkliga ölandets säregna naturförhållanden, som nu i Islands nya vapen värna om landets nya flagga och frihet.

S:T GÖRANSUTSTÄLLNINGEN I NATIONALMUSEUM.

Text till bilder å nästa sida.

Det märkligaste och i sitt slag största restaureringsarbete, som någonsin utförts i vårt land, är det som nu i flera år ägnats Bernt Notkes stora verk, gruppen S:t Görän och draken i Stockholms Storkyrka, och som ännu icke på långt när är afslutadt. Hårda tider har denna nordeuropas förnämsta träskulptur haft att gå igenom sedan den i all sin praktfulla glans invigdes nyårsaftonen 1490. Århundradens smuts och kluddiga påmålningar ha å den nu levande generationen åstadkommit något helt annat än hvad medeltidens stockholmare fingo mottaga, och genom årtiondens undangömmning i Nationalmuseums mörka bottenvåning har verket ännu mindre kommit till sin rätt än då det, låt vara på en mindre verkningsfull plats än den ursprungliga och illa vanvårdadt, före flyttningen fanns kvar i Storkyrkan i 1800-talets midt.

Då man i våra dagar betraktar S:t Görän och draken kan man icke göra det utan att med tacksamhet erinra sig den person, som ägnat en stor del af sitt lif åt dess utforskande och omvårdnad, nämligen professor *Johnny Roosval*. Det blef honom förunnadt att framdraga den bortglömde medeltida mästarens namn, det är Roosval som öppnat våra ögon för detta konstverks ouppnådda storhet och det är han som alltjämt är själen i arbetet för gruppens värdiga iståndsättning och upphöjelse ur den långa förnedringen.

I Nationalmuseum har i dagarna öppnats en utställning af de transportabla delar af konstverket, som redan restaurerats eller som stå inför omedelbar be-

handling. Syftet med denna exposition är i främsta rummet att väcka forskares och allmänhets intresse för verket och för restaureringen. Många års arbete återstå af allt att döma, innan man nått det slutliga resultatet och ett flertal problem vänta ännu på sin lösning äfven i princip. Arkitekten *Allan Norblads* arbete med framkallningen af den ursprungliga gyllene skruden torde därvid ge mindre anledning till diskussion, då han enligt allas omdöme nått de mest beundransvärda resultat, men ett större frågetecken reser sig för verkets blifvande arkitektoniska uppställning. Märkliga iakttagelser äro visserligen äfven i detta afseende gjorda och professor Roosval har med ledning af dem utarbetat ett rekonstruktionsförslag, men många punkter äro trots allt fortfarande mycket dunkla.

Genom den söndertagning af S:t Göransgruppen, som framkallningsarbetet nödvändiggjort, har allmänheten och forskaren bereds ett tillfälle till närmare studium, som redan lifligt tagits i anspråk. Det är också påfallande huru oändligt detaljrikt detta underbara arbete nu visar sig vara. Sidor som ingen tidigare haft en aning om ha kommit i ljuset och i stilla beundran står man här inför än den ena än den andra pärlan i det stora verket. En af de märkligare bland dessa detaljer är ett hufvud af en död man från resterna af drakens måltid. Denna skulptur har väckt besökande konstkännare stora intresse och torde också vara värdt särskild uppmärksamhet på grund af sina fina drag.

student är utsatt för. Hon var rösten från barndomshemmet, som sade mig hvad jag borde göra och låta vara. Jag mädde alltid väl af att följa hennes råd. Hon utstakade åt mig den tid, som borde användas till studier, och hon gjorde detta med en oafvisbar myndighet, som kom sig af det intima förhållande, hvilket var rådande mellan oss. Det var mig omöjligt att icke lyda de snirklade visarnas tysta marningar. Hon var mitt samvete helt enkelt. Hon var alltid hos mig, om dagen och om natten, och råkade jag vid något sällsynt tillfälle glömma henne, då jag gick ut på morgonen, kände jag mig som en människa, som gått vilse, ända tills hon åter låg i min ficka. Någon enstaka gång, i stunder af djupt ekonomiskt betryck, hände det att en frestare hviskade i mitt öra: pantsätt klockan! Men klockan svarade med ett stillsamt tickande, och jag kunde mycket väl

uppfatta andemeningen däri: "Man pantsätter inte sitt samvete".

Och hon blef aldrig pantsatt.

Hur nu terminerna gingo, hände det en dag, att det kom ett bud, som förmälde att den gamle rektorn samlats till sina fäder. Efter detta budsgestaltade sig förhållandena något annorlunda än förr för rektorns pojke. Ty för honom betydde faderns död indragning af de månatliga reken, och han var för återstoden af sin studietid hänvisad till viggarens och växelryttarens stråfsamma och dock oberäknliga tillvaro. I studentvärlden enkannerligen Lunds, finns det tre slags växlar: studieväxlar, spritväxlar och okynnesväxlar. De första dragas af nödvändighet och tjäna att hjälpa studenten till hans dagliga bröd. De andra i ordningen dragas för att klara upp efterräkningar från animerade och dyrbara kvällar och ha

Forts. å sid. 459.

1. S:T GÖRAN OCH DRAGEN PÅ DEN PROVISORISKA SOCKELN I STORKYRKAN.

3. EN DÖD MAN. Från resterna af drakens måltid.

Efter fotografier. Klösa: Bengt Åkerström
4. DEL AF SKRANKVERKET MED BILDER UR S:T GÖRANS-
LEGENDEN.

T h.: S:t Göran inför kejsar Diocletianus, t. v.: Apollotempets
instörtande.
Text å sid. 455.

2. DEN BEDJANDE PRINSESSAN. DELVIS RESTAURERAD-
man märke den ljusa delen af klädningen, där den ursprung-
liga förgyllningen framkallats.

RIKSFÖRESTÄNDAREN, GENERAL MANNERHEIM, HYLLAS AF FINLANDS SAMTLIGA STUDENTKÅRER PÅ ÅRS DAGEN DEN 5 APRIL AF INTAGANDET AF TAMMERFORS. Öfverst: Studentkårens styrelse uppvaftar riksföreståndaren å residenset under hyllningen.

MOT FREDEN.

Den förhoppningsfulla stämning, som med hänsyn till fredsarbetet under den senaste tiden kommit till uttryck i världsprässen, har under den sistförflutna veckan efterträds af en mera pessimistisk uppfattning. Det har sålunda ryktesvis försports, att det i fredsarbetet inträdt en oroväckande kris, i det att Wilson hotat att lämna Paris på grund af misströstan om att få sina synpunkter godkända. I samband härmed skulle den amerikanska armén föras bort från Europa och Frankrike och England lämnas att på egen hand söka en väg ut ur den iråkade återvändsgränd. Ryktet, hvilket inom franska kretsar framkallade en våldsamt panik, har icke genom nya meddelanden bekräftats. Men äfven om ryktet skulle finnas vara fullständig oggrundadt, har man dock att räkna med

Forts. å sid. 460.

T. v.: DEN AMERIKANSKE LIFSMEDELSFÖRDELAREN FÖR DE SKANDINAVISKA LÄNDERNA, FINLAND OCH DE BALTISKA LÄNDERNA M:r MAGNUS SWENSSON ANKOMMER T. HELSINGFORS, mottagen af en deputation af följande representanter, fr. v legationsrådet Wrede, borgmästaren v. Haartman, konsul Rothermann (Reval) - m:r SWENSSON - minister Saastamoinen, d:r Romsay, landshöfding Julander, ordf. i Helsingfors lifsmed.-nämnd. samt stadsfullm. ordf. d:r Frey.

Efter fotos.

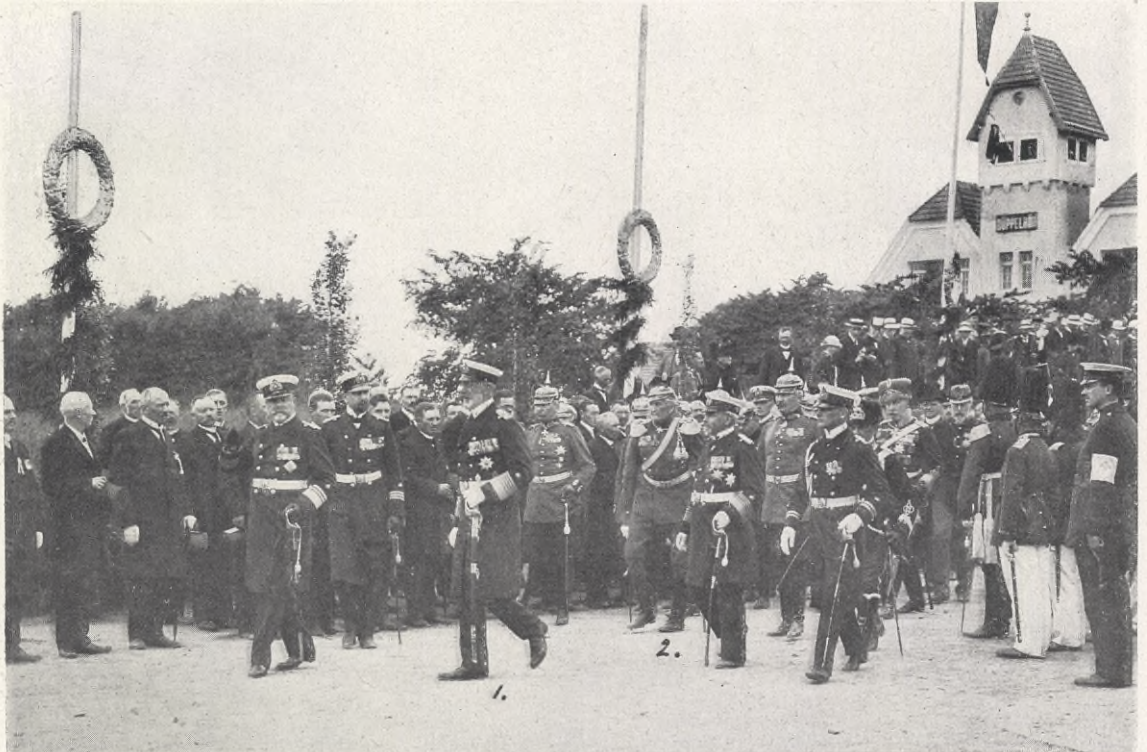

Efter fotograf

"HÅLL — ELLER JAG SKJUTER". En tidsbild från den danska gränsen mot Nord-slesvig. En dansk smugglare hejdas af en dansk soldat i det ögonblick han står i beredskap att föra en del lifsmedel öfver gränsen.

Från Dybböldagens 50-årsjubileum 1914 — en synnerligen unik bild med anledning af år 1864. Fästen som annars firas som nationalfäst den 24 mars — dagen för Dybböls fall — blef 1914 på grund af 50-årsjubiléet och österrikarnas deltagande framflyttad till den 28 juni — samma dag som det ödesdigna skottet i Sarajevo smällde. Tillfölje häraf inställdes

omedelbart alla fästligheter, och dagen, som sedermera visat sig så olycksbringande för det Tyska riket, slutade i djup förstämning. Främst å bilden synes 1. prins Heinrich af Preussen, exkåjsarens broder och t. h. bakom 2. Tysklands äldste militär — en af de få öfverlevande från Dybbölslaget — generalen greve von Hæsel.

DYBBÖLDAGENS 50-ÅRS JUBILEUM 1914 FIRADES Å TYSK SIDA DEN 28 JUNI — SAMMA DAG MORDET Å ÄRKEHERTIG-PARET I SARAJEVO ÄGDE RUM och hvarom underrättelsen nådde prins Heinrich och öfriga deltagare i festen under pågående högtidligheter hvilka genast afbrötos. — Efter en i dagarne hos fotografen funnen unik fotografi.

1. Prins Heinrich af Preussen. 2. Den gamle generalfältmarskalken greve von Hæsel.

För medarbetare att
beakta!

insända manuskript returneras endast om returporto bifogas. — För manuskript utan returporto ansvarar redaktionen icke.

Forts. fr. sid. 455.

ett afgjordt ogynnsamt inflytande på moralen. De tredje slutligen äro sådana, som i ett sangviniskt ögonblick blifva till för att möjliggöra en omotiverad resa öfver Sundet med köpenhamnsk krogrunda i perspektivet.

Rektorns pojke var inom kort leverantör till bankerna af samtliga dessa tre slags växlar. Och när växlarne började bli väl talrika för att kunna hållas under tillbörlig disciplin, tillgrep rektorns pojke den vanliga utvägen: att taga ett större lån — mot dubbla hedersord till borgenärerna att sköta omsättningar och arbetningar — och gjorde sig för någon tid fri från växlarne.

Jag hörde om dessa transaktioner och beklagade rektorns pojke, ty själf hade jag skickligt undvikit att göra växlar.

Att sköta ett större lån är emellertid inte en så lätt sak, som man föreställer sig i det ögonblick man erhåller det. Ett större lån skall på bestämda tidpunkter göras till ett mindre lån, och man skall dessutom stå färdig att betala en dryg tribut för glädjen att få känna sig som innehafvare af detta lån. För en fattig student med många utgifter och inga inkomster är det alls icke lätt att på den bestämda dagen stå färdig att minska lånets omfång och erlægga tributen. Och gör han det inte kan det hända att hela korthuset ramlar och han står utan möjlighet att få en piaster mera af dem, som få betala kalaset, och dessa utgöra i de flesta fall sista utvägen för honom.

Rektorns pojke hade alltså gjort ett dylikt lån. Och det gick en termin, och det gick två terminer. Ja, jag tror att det gick tre terminer. Då stod en förmiddag rektorns pojke på min tröskel med något förstördt utseende.

— Kan du vigma mig tvåhundra pistoler? sade rektorns pojke utan ceremonier.

— Min broder, svarade jag uppriktigt, hvar vill du att jag skulle ta tvåhundra pistoler?

— Har du inte? flåsade rektorns pojke, och i hans röst var det något af skolpojksärens våldsamma tonfall.

— Jag har två och femtio, svarade jag sanningsenligt.

Rektorns pojke steg nu under tystnad in i rummet och satte sig i min gungstol med hatten placerad på kapphufvudet och med tankfullt dyster min.

— Jag måste ha tvåhundra pistoler före klockan två, sade han. Det är sista dagen för mitt lån. Det går åt pipan, om det inte klaras.

— Har du inga andra viggmöjligheter? sade jag för att säga något. Eller en växel?

— Går inte, svarade rektorns pojke. Utvägarne slut.

Då märkte jag att hans eleganta lifrock hade tråsigt foder och att skorna gapade en smula. Han såg dessutom ganska hungrig ut.

— Fy tusan, sade han plötsligt. Nu spricker alltihop. Och jag som kunde haft min lic. klar till våren. Nu får jag inte en kopek mer af gubbarna.

Jag visste att det var som han sade. Plötsligt som han satt där, greps han af ångesten och for upp.

— Hvad är klockan?

— Jag drog mekaniskt upp mitt ur, gulduret. I nästa sekund hängde hans ögon vid det med en stel blick, och jag såg att han höll på att ge till ett utrop. Men han förblef tyst.

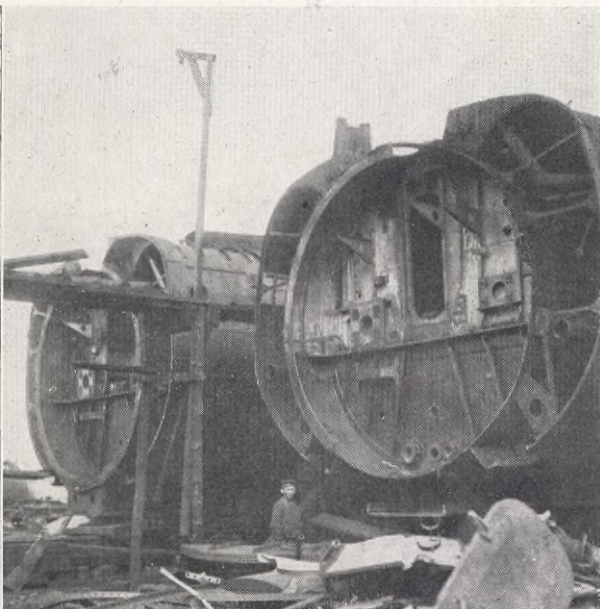
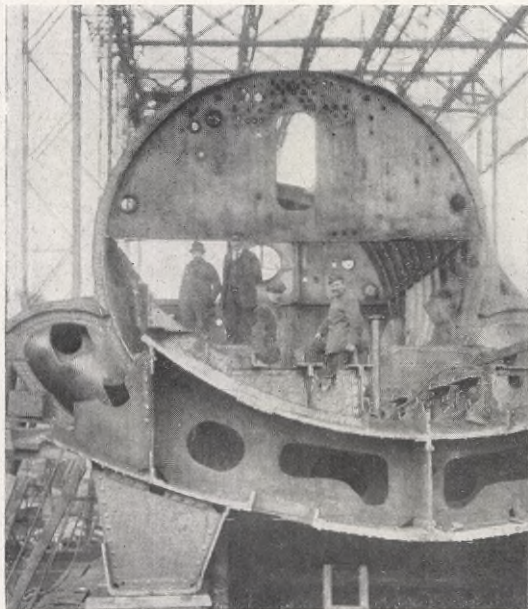
Då löste jag hastigt kedjan, som nu icke mera var för lång från västfickan och räckte honom alltsammans.

— Stampa på denna, sade jag. Den får du tvåhundra på.

Han såg ett ögonblick på mitt ansikte med ett främmande uttryck i blicken. Så tog han klockan, tryckte min hand och försvann.

Sedan har jag inte återsett min klocka.

Men ibland, när jag om nätterna räknar genom förteckningen på mina etthundrafyrtio växlar, tycker jag mig höra hennes pickande. Vet jag då att jag följande dag icke skall kunna förhindra att någon af dessa växlar — alla tre slagen — går till protest, tycker jag mig i hennes tickande kunna urskilja de mystiska orden: "Man skall inte låna bort sitt samvete!"

DE TYSKA U-BÅTARNE TILL SKROT. På ett flertal tyska varf pågår afmonteringen af de tyska U-båtar som icke beslagtogs af ententemakterna. Sedan de afskurits midt öfver, sönderplockas de bit för bit. Därmed har den en gång så mäktiga U-båtsflottan upphört att existera, till hvilken Tyskland en gång så stort hopp. Och slutligen visar det sig att intet fartyg så svårt drabbats af U-båtarnes hänsynslösa fart som just det Tyska statsskeppet.

T. v.: FRU JULIA CLAUSSON, vår berömda operasångerska som under flera år varit knuten till de stora operorna i New York och Chicago och med stor framgång uppträdt där, är f. n. på besök i hemlandet. Hon ger sin första konsert i Göteborg den 12 april.

T. h.: ARTHUR NIKISCH, den världsberömda orkesterdirigenten gästdirigerar f. n. i Stockholm, motlagen med entusiasm.

SKÅNEKONSTNÄRERNAS
UTSTÄLLNING I STOCKHOLM.

Den största samlade utställning af skånsk konst som någonsin anordnats i Stockholm har i dagarna öppnats i Liljewalchs konsthall och tilldragit sig stor uppmärksamhet. Det är öfver tjugu konstnärer, som deltaga i expositionen. Den ende skulptören på utställningen är Anders Olsson, som exponerar småskulptur, porträttbyster, ett par barngrupper i

Efter porträtt.

NIKISCH: Bengt Nilfvergar

marmor och några större figurskulpturer i gips. Bland målarna märkes Fritz Kärfve med strand- och hamn-

Efter porträtt.

OLSSON: Bengt Nilfvergar

bilder samt en del modellmålningar samt Ernst Norlind och Justus

Lundegård, af hvilka Norlind bjuder på en hel del nya arbeten. Albert Larsson och Jonas Åkesson upptaga hela stora målningssalen. I småsalarna återfinnas en mängd arbeten af Joh. Johansson, Herm. Österlund, Ellen Trotzig, Knut Dahlander, sagoteknaren Einar Bager, Helge Kemner, Endis Bergström, Karl Enock Olsson, Tora Holmström, Frans Berg, Svante Bergh och Albert Abbe, den sistnämnde utställningens mera utpräglade modernist.

Pressfotes.

JONAS ÅKESSON: "Blond herre i blond interiör".

Forts. fr. sid. 457.

andra förhållanden, hvilka äro ägnade att resa de svåraste hinder för ett fredsslut. Dessa farhågor knyta sig närmast till den oroväckande utveckling händelserna i Tyskland synes vilja taga.

I Bayerns hufvudstad proklamerades sålunda natten till den 7 april den proletariska rådsrepubliken med anslutning till de ryska och ungerska sovjetrepublikerna. Bakom Münchenrevolutionen stodo såväl spartakister och oafhängiga socialister som ett starkt block majoritetssocialister. I staden varande trupper anslöto sig i egenskap af rödt garde till revolutionen. Den gamla regeringen förklarades afsatt och landtdagen upplöst. Från München spred sig revolutionsrörelsen med utomordentlig snabbhet till ett betydande antal andra bayerska städer, hvilka förklarade sin anslutning till rådsrepubliken. Händelserna i Bayern hafva öfvat den starkaste återverkan på de inre förhållandena i hela Tyskland, där en växande oro ger sig tillkänna, varslande om ytterligare försvarade tider. Man räknar sålunda med att

Forts. å sid. 462.

ANDERS OLSSON: "Symfoni".

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

H. M. LEMAN.
Godsegare. — Högtorp.
80 år 26 mars.*

O. BJÖRKLUND.
F. d. Disponent Direktör.
Rörön, — 70 år 24 mars.*

G. F. HULTQUIST.
F. d. Stadsingeniör. — Sthlm.
60 år 19 april.*

W. WELIN.
Köpmän. — Karlstad.
60 år 15 april.*

C. M. V. REHBINDER.
Friherre. Öfverste. — Hälla.
75 år 17 april.*

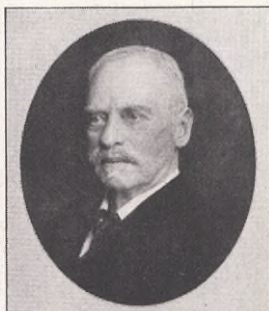
D. HEDENGREN.
Generalmajor. — Nyutnämnd
inspektör för Militärlärov.*

U. L. C:SON SPARRE,
Nyutnämnd till generalmajor
och generalfälttygmästare.*

G. A. LUNDEBERG.
Nyutnämnd öfverste och chef
för Uplands art.-regemente.*

A. HILLMAN.
F. d. Konsul. Skrifställare.
Stockholm. — 75 år 4 april.*

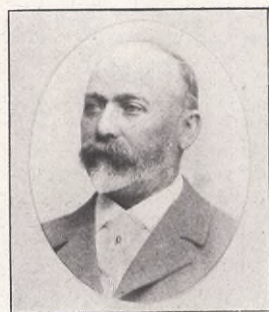
E. F. K. SOMMARIN.
Nyutnämnd professor vid
Lunds universitet.*

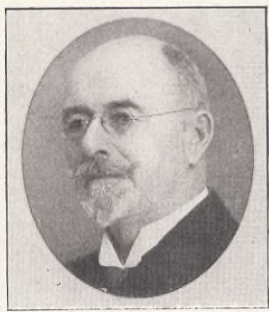
J. A. CHRISTER-NILSSON.
Förste prov.-läkare. — Karls-
krona. — 60 år 12 april.*

C. A. HORNEY.
Tandläkare. — Sundsvall
55 år 13 april.*

F. AMBERGER †.
F. d. Bryggeridir. — Tierp.
F. 42. † 28 mars.

N. NILSSON †.
Öfverinspektör. — Stockholm.
F. 57. † 8 april.*

A. HAMRIN †.
Direktör. — Kungsör.
F. 67. † 2 april.*

G. T. A. LUNDBERG †.
Major. — Stockholm.
F. 76. † 31 mars.*

* Data å nästa sida.

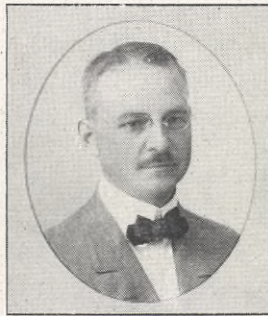
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

K. A. A. HASSELSKOG †.
Prof. Kyrkoherde. — Ating-
sås. — F. 52 † 5 april*

R. S. A. KLINTIN †.
Direktör. — Stockholm.
— F. 83. † 2 april.*

K. E. SVENSON †.
Assistent. — Stockholm.
F. 85. † 7 april.*

BLIF
MEDARBETARE

I
HVAR 8 DAG

Herrar Fotografier

appmanas att vid insändande af bilder till H. 8 D icke uraktlåta utsändandet af tydligt frmunamn och adress i respektive fotografier Endast då angifves fotografen.

HENRIK LEMAN. Utg. fr. Chalm. i genomg. derefter landtblr.-inst. samt prakt. såsom förvalt. Inköpte på sin tid egend. Salaholm i Skarab. l. och inneh. det under 40 år under hvilken tid han tog verksam del i de allm. o. kommunala angelägenheterna. Sedan 15 år inneh. af o. bosatt i egend. Högtorp i Söderm. l. der han jämfväl egnat sina krafter åt allmänna angelägenheter. Har inom sitt fackområde spec. egnat sig åt trädgårdsskötsel o. fröodling. Stift. af ortens fruktodlarefören., fruktörkerfören., kontrollfören. o. dess tjuvfören. o. varit ordf. eller förstånd. inom desamma. Mångårig led. af styrel. f. Pomolog.-fören. o. Mosskulturfören. Medarb. i fackorgan. f. landtmän o. trädg.-odlare.

OLOF BJÖRKLUND. Kont. anst. h. Sunds a-b. 69, avancerade härinom t. disponentdirektör 82-96; sägvr.-egare o. trävaruexp. 97-99; egare af Rörön i Jemt. l. sdn 93, bor der sdn 01. Ordf. i komm.-st. 91-96, ordf. i skogsv.-styr. i pens.-nmd o. valnmd; led. af Västernorr. landsting 89-98, af Jemt. landsting sdn 15. Led. af Riksd. F. K. 94-11; led. af banko.-stats-, sersk.- o. tillf. utskott; led. af fattig. lagstift. komm. sdn 07, af försvarskomm. 07-10, af lönerogel. komm. 10-11. Styr.-ordf. i Sunds a-b. 82-96, styr.-led. i Sv. lifförsäkr. anst. Trygg sdn 99, i Återförsäkr. a-b. Atlas sdn bol. bild.

GUSTAF HULTQUIST. Utex. från Tekn. elem.-skolan i Örebro 79, anst. å ing.-byrå 79-83, egen ing.-byrå 83-86, stadsing. o. stadsbyggn. i Oscarshamn 86-89, stadsing. o. stadsark. i Söderhamn 89-06; lär. v. Tekn. aftonsk. der 89-03, chef f. stadens fasta brandkår 95-06. Sedan sistn. är bosatt i Stockholm. Vård. man i Stockh. stads hypot. fören. sdn 10. Framstående sångarrangör; anför ett flertal sångarförder af norrländska sångarfören.; anf. och v. ordf. i Norrl. sångarförb. 97-12. Tilld. Lit. et art.

WILHELM WEIJN. Sedan 97 ensam inneh. af Karlstads största manuf.-affär firman Ekelöf & Svensson. Ordf. i styr. f. Karlstads hand. fören., led. af hand. kamm. o. dess arbetsutsk., styr. led. i Sv. Köpmannaförb. Led. af stadsfullm., kyrkoråd.

VICTOR REHBINDER. Uljtn. v. A. Lifgren.-reg. 65, i franska armén 77-80, öfv.-löjtn. v. nämnda reg. 97, i reg. 02, öfverste i an s. å., i 2dra arméfördeln. res. bel. 09.

DAVID HEDENGREN. F. 58, uljtn. v. Sv. art.-reg. 78, art.-stabsoff. 86-98, fälttygmäst. 03, öfv.-ltn. v. Norrl. art.-reg. s. å., öfverste o. ch. f. Små. art.-reg. 08, gen.-major o. gen.-fälttygmäst. 15; i dessa dagar utn. t. inspektör öfver Militärläroverken.

LARS SPARRE. F. 64, u.-ltn. Sv. art.-reg. 82, major v. Bodens-Karlsb. art.-reg. 06, öfv.-ltn. v. Upl. art.-reg. 10, dess öfverste o. chef 13; i dagarne utn. t. gen.-major samt gen.-fälttygmäst. o. inspektör f. Artilleriet.

GERDT LUNDBERG. F. 68, uljtn. v. Sv. art.-reg. 90, major i an o. chef f. Art. staben 12, öfv. ltn. v. Upl. art. reg. 16, öfverste i an o. t. f. chef f. Vendes art. reg. 18; i dagarne utn. t. öfv. o. chef f. Upl. art. reg.

ADOLF HILLMAN. Stud. 64, efter studier i Upsala o. Paris affärsman i Söderhamn; spansk korskul. där 75-1900. V. ordf. i Söderhamns stads-

MOT FRÖDEN. Forts. fr. sid. 460.

äfvén Baden och Württemberg skola ryckas med i den röda hvirveln och kommunismen därifrån fullfölja sitt förstörelseverk öfver hela Tyskland.

De tyska makthafvande hafva inför den förtviflade situationen bevarat sin kallblodighet och synas beredda att med alla till buds stående medel nedsida den framflyttande kommunismen. Den bayerske ministerpresidenten Hoffman, som med en del af den gamla regeringen tagit sin tillflykt till Bamberg, är där ifrigt sysselsatt med att samla den bayerska landbefolkningen mot de upproriska städerna hvilka nu afstångts från lifsmedelstillförseln från landsbygden, en åtgärd som redan i en del städer ledt till kommunismens störtande. I Berlin har ordningen tack vare de utomordentliga militära säkerhetsåtgärder, som vidtagits, icke störts, ehuru känt är att spetakisterna gjort vidtomfattande förberedelser för att genom en kupp spela makten öfver i sina händer. Massor af revolutionärer, däribland sedan länge den kände agitatorn Ledebour, hafva arresterats. Samma fasthet som kännetecknat riksregeringens åtgöranden med hänsyn till ordningens upprätthållande i den tyska rikshuvudstaden, präglar äfvén dess uppträdande mot orolesementen i andra af Tysklands storstäder. Om det skall lyckas regeringen att besvärja det nya fruktans-

fullm. 77-88. Egnade sig vid sidan af sin affärsverksamhet åt ingående studier af Spaniens handel o. litteratur; företagit ett flertal öfersättning. af modern spansk novellistik samt publ. uppsatser om modern spansk litteratur, af hvilken han torde vara den mest ingående kännaren i vårt land; jämfväl medarb. i Nord. Fam. bok. Musikintresserad; på sin tid ordf. i Mazerska kvart.-tillsällsk., utg. musikhist. arb. Korresp. led. af Geograf. sällsk. i Madrid 85, af Spanska akad. 96, aman. i Sv. akad. sdn 11. EMIL SOMMARIN. F. 74, stud. 91, fil. lic. i nord.-o. germ. språk 99, i nat. ekonomi o. finansvet. 07, fil. dr. 08, docent i nat.-ekonomi 09; jur. kand. 13. Tillhörde red. f. Sv. akad. ordbok 1900-14, lär. v. Alnarps landtblr. inst. sdn 11. Led. o. sekr. i 1917 års bankkomm., led. af 1918 års jernv.-komm., sakkunnig f. afveckl. af brödsådesregler. I dagarne utn. till professor i nat.-ekonomi o. finansvet. v. Lunds univ.

ANDERS CHRISTER NILSSON. Stud. 77, fil. kand. 81, med. kand. 88, med. lic. 92, underkir. v. Lunds lasarett 93, ex. prov.-läk. i Bästads distr. 93-09, intend. v. Bästads hälsbadanst. 94-08, förste prov.-läk. i Blek. län o. prov.-läk. i Karlskrona sdn 09.

ARVID HORNEY. Stud. 83, tandläk.-ex. 89, sedan sistn. är prakt. tandläk. i Sundsvall. Styr. ordf. i Mell. Norrl. tandläk. fören. Sedan 20 år led. af stadsfullm. där; på sin tid ordf. i dess beredn.-utsk., ordf. i fattigv. styr. v. ordf. i lasar. direkt., ordf. i pens. nmd., led. af skoloråd o. hälsov. nmd. samt af landstinget; ordf. i styr. f. Borgarhemmet o. i Renhålln. styr. Mångårig revisor i Riksbankens afd. kontor.

NILS NILSSON †. Elev v. statsban. 73, stat.-skr. 75, stat.-insp. i Tumba 96, i Hallsberg 03, öfverinspektör v. Centralstat. i Stockholm sdn 06.

ARVID HÄMRIN †. Börj. egen bleck- o. plåtslag-rörelse i Eskilstuna 90, öfverflyttade verksamheten u. firma Kungörs bleckkärlfabrik t. Kungörs 93, denna firma ombild. 97 t. aktiebolag m. H. som verkst. dir. Initiativtag. t. bild. af a-b. Plåtmanufaktur i o. f. sammanslun. inom branschen; v. konstit. stämman nyligen m. det nybild. bolaget utsågs H. t. dess verkst. dir. Komm.-fullm., led. af komm.-nmd, kyrko- o. skoloråd, vatten- o. belysn.-nmd. På sin tid landstingsman f. Västmi l.

THORSTEN LUNDBERG †. Uljtn. v. Västg. eg. 97, genomg. krigshögsk. o. ltn. v. Gen.-staben 10, major der 17; stabsoff. h. infant.-inspekt. 18. Lär. v. krigshögsk. i taktik 12-15, i gen.-stabsjt. v. militärförv.-kur. 13-15.

ADOLF HASSELSKOG †. Stud. 72, prestv. 75, kyrkoh. i Torså 90, i Allingsås 99, kontr.-prost i Kullings kontr. 05-09. Inspekt. f. Allingsås allm. lärov. o. lärov. f. fl. 1900-05, ordf. i samskolestyr. 06-10.

RICHARD KLINTIN †. Stud. 02, utg. fr. Göteborg. hand.-inst. 03. Efter olika affärsanställningar verkst. dir. i A.-B. Svensk Oceankompaniet sdn 18.

KNUT SVENSON †. Utg. fr. Göteborgs hand.-inst. 02, U.-man i Göteborg. hand.-bank s. å., i Verm. e. bank 06, kamrer der 11; led. o. assist. i Bankinspektionen 14. Af K. Mt. fördrna. revisor i K. Dram. teaterns a-b. af Filenska fonde na sdn 16.

värda oväder, som nu brutit löst öfver landet, hotande det med fullständig undergång, måste dock betraktas såsom mycket ovisst.

Äfvén inom andra länder förspörjes en växande oro ägnad att ytterligare förvärpa den allmänna situationen. I Holland räknar man sålunda med att inom den närmaste tiden försök skall göras att omstörta den bestående ordningen och i dess ställe upprätta en bolschevikisk rådsrepublik.

Från Italien hafva meddelanden ingått om vidtomfattande stråjker. Om de äro af politisk eller ekonomisk art är icke känt. I Rom har förklarats en 24 timmars stråjk som demonstration för åstadkommandet af en skyndsam och rättfärdig fred.

Från Ryssland har ryktesvis förspörts, att bolschevikregeringen skulle förbereda en stor väroffensiv utefter sin västfront. Ett annat rykte vill veta att den ryska regeringen skulle hafva att vänta ett finskt anfäll mot Petrograd. Finland skulle härutinnan gå ententens och de ryska monarkisternas ärenden och som ersättning hafva att vänta en betydande landutvidgning på Rysslands bekostnad.

INVEHÅLL. Knut Kjellberg (biografi och helsidesporträtt). — Svensk medicinsk studiekommission till Tyskland. — Restaureringsarbetet af St Göran och draken. — Finska bilder. — Porträtt till dagskrönikan. — Mot freden. — Veckans porträttgalleri. — Klockan. Novell af Gustaf Johansson.

EN TYSK KONFERENS ANGÅENDE DANZIG-FRÅGAN I SALONGVAGNEN I SPAA. 1. Rikminister Erzberger, Tysklands ombud vid vapenstilleståndsförhandlingarne. 2. D:r Sahn, Danzigs borgmästare, 3. understatssekr. friherre von Simmern, 4. sekr. d:r Diesen. — Efter fotografier.

DEN FÖRSTA REPUBLIKANSKA RELIGIONSFRJA SOLDATEDEN aflades nyligen i Leipzig inför den sachsiska militärministern Neuring, därvid soldaterna, tillhörande säkerhetstrupperna, upprepade edsformuläret, ur hvilket alla religiösa meningar voro utbrutna. Dock var ingen skyldig aflägga eden ens i denna form. — Efter fotografier.

Vid svenska frikåren i Estland utspelades i början af mars en händelse, hvilken väckt utomordentligt uppseende i vårt land och hvari svenskar synas ha tagit en icke hedrande andel. Förloppet är dock höjdt i dunkel, och uteslutet är icke, att nya upplysningar kunna vinnas, genom hvilka tilldragelsen kan komma att framstå i en mindre förhatlig dager.

Förhållandena lära enligt dagspressen vara följande.

Den svenska frikåren i Estland, i dagarne upplöst, stod under befäl af öfverstelöjtnant Mothander. Officerarne i öfrigt utgjordes hufvudsakligen af unga svenskar, hvilka efter att ursprungligen hafva tjänstgjort i underordnade betättningar vid svenska armén som frivilliga deltagit i finska frihetskriget och sedan tagit värfning i Estland. Det rena äfventyrareelementet synes hafva varit mycket starkt företrädrt bland dem. Officerstitlarna torde äfven i rätt stor utsträckning hafva varit själftagna.

För att vara i närheten af estländska regeringen uppehöll sig öfverstelöjtnant Mothander i Reval, hvarunder kapten Malmberg, en ung man på endast några och tjugu år, förde befälet öfver den svenska frikåren i Narva. Öfverstelöjtnant M. sände från Reval regelbundna penningremissor till Narva, älsedda till aföningar åt den svenska frikåren. Enligt uppgift be-

höllö Narvaofficerarne för egen del en betydande del af den manskapet tillkommande solden under förklaring att de af Mothander insända penningbeloppen vore otillräckliga. Det starka missnöje, som med anledning häraf uppstod bland manskapet, sökte officerarne utnyttja för att få Mothander aflägsnad från befälhafvareposten, hvarigenom de skulle slippa ifrån sin redovisningsskyldighet till honom. Myteri utbröt äfven den 6 mars inom kåren och ombud utsändes till Reval för att utverka Mothanders afskedande.

En ung svensk, löjtnant Guiseppo Franchi, som tjänstgjorde i ett baltiskt regemente, för hvilket öfverste Stackelberg var chef, och som erhållit meddelande om att svenska frikåren vore under upplösning, begaf sig till

LÖJTNANTEN I FINSKA ARMÉN, GUISEPPE FRANCHI, arkebuserad efter ständrätt af svenskar vid svenska frikåren i Estland. Tilldragelsen har, innan fullständiga uppgifter om omständigheterna ingått, väckt det största uppseende i hela vårt land. Huruvida ett afskyvärt mord, begånget af kamrater, föreligger, eller om händelsen kan finna antaglig förklaring i de af oron i Estland skapade sår-förhållandena, återstår att inhämta. — Efter porträtt.

Narva för att bland dess medlemmar värfva rekryter för öfverste Stackelbergs regemente. Frikårens officerare, som finga reda härpå föranställda om hans häktning, konstituerade sig som ständrätt och dömde Franchi till döden. Domen, hvilken den 10 mars gick i fullbordan under de mäst upprörande former, utfördes af tre svenska underofficerare.

Från ofvanstående redogörelse för förloppet vid Franchis afrättning skiljer sig väsentligt en förklaring, som lämnats af öfverbefälhafvaren öfver estniska armén general Laidoner. Denne meddelar, att enligt en af krigsprokuratorn företagen undersökning Franchi ursprungligen tagit värfning vid svenska frikåren, men deserterat och tagit anställning vid öfverste Stackelbergs regemente. Han hade därefter sökt förlöda frikårens

DEN FRIVILLIGA DANSKA KÅREN TILL ESTLAND ombord å Wäinämöinen i Helsingfors vid afresan. Därför: Kårens danska officerare med ledaren kapten Gumbke.

medlemmar att desertera och avsluta sig till Stackelbergs kår, hvarvid han äfven uppmånade dem, att om de hindrades af sina officerare, med vapen i hand slå sig igenom. Den tillsatta ständrätten hade varit fullt laglig och den öfver Franchi afkunnade domen för högförräderi rättvis.

Guiseppo Franchi var född i Stockholm 1887. Fadern var italienare, modern svenska. Efter att ursprungligen hafva ägnat sig åt musiken var han under någon tid affärsman, deltog därefter i finska frihetskriget och befordrades inom kort för visad tapperhet till löjtnant, blef sedan chef för ett sprängkommando och ådagalade i denna egenskap lysande mannamod. Mot krigets slut utnämndes han till kommandant för Kornewitz och Sordavala. Franchi bar äfven finska tapperhetskorset.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.

För Berättelser och Historietter gäller ovillkorligt förbud.